

CĂLĂTORI ȘI CĂLĂTORII – EUROPA ȘI LUMEA NOUĂ

Lecția 1. Călătoriile și percepția spațiului în Evul Mediu

Rezolvă și REȚINE!

I. Selectează (✓) informațiile corecte pentru fiecare din afirmațiile de mai jos:

1. Teritoriile cunoscute de europeni în Evul Mediu erau:

Australia	☐	o parte a Asiei	☐
sudul Americii	☐	sudul Africii	☐
nordul Africii	☐	Antarctica	☐

2. Instrumentele de navigație și mijloacele de transport folosite de europeni în călătoriile lor erau:

GPS-ul	☐	trenul	☐
busola	☐	caravela	☐
astrolabul	☐	vaporul cu aburi	☐

II. Găsește și încercuiește termeni istorici definiți în manual la DICȚIONAR. Atenție! Termenii sunt scriși de la stânga la dreapta, sau de sus în jos. Rețineți definițiile acestor termeni.

C	A	C	R	A	F	H	Y	X	F
S	A	W	P	S	L	A	B	V	P
E	C	L	R	T	N	E	U	Y	K
J	A	C	V	R	U	J	S	D	Z
M	R	T	Y	O	B	D	O	W	S
S	A	M	W	L	N	X	L	R	G
F	V	Z	N	A	P	W	A	R	C
I	E	J	S	B	D	W	E	H	U
N	L	Y	A	G	J	K	E	V	G
W	A	I	B	M	T	G	H	B	T

III. Călătoriile desfășurate de oameni de-a lungul timpului au avut cauze și urmări. Asociază informațiile din casețele de mai jos, prin metoda drag&drop, la coloana corespunzătoare

căutarea unor pământuri fertile	comerț	Cauze	Urmări
explorarea spațiului geografic	schimb de idei și informații		

IV. Selectează varianta corectă din perechile de termeni de la fiecare propoziție de mai jos, astfel încât să obții o afirmație adevărată:

- În Evul Mediu, majoritatea oamenilor credeau că pământul este *rotund* / *plat*.
- Negustorul venețian care în secolul XIII a ajuns până în China este *Marco Polo* / *Ibn Battuta*.
- Mijloacele de transport de pe uscat din Evul Mediu foloseau forța *animalelor* / *vântului*.
- Hărțile țărmurilor folosite la orientarea pe mare se numesc *caravele* / *portulane*.
- Coasta de est a Africii a fost explorată de *arabi* / *vikingi*.
- Busola a fost inventată de *arabi* / *chinezi*.

V. Privește harta alăturată și răspunde la întrebări.

a. Scrie continentele indicate prin cifre.

1 -

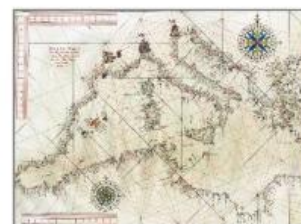
2 -

3 -

b. Imaginează-ți că ești negustor în Peninsula Italică (indicată pe hartă, de săgeata **A**) care, în 1450 trebuie să ajungă în Persia (teritoriu indicat de săgeata **B**). explică ce variante de traseu ai putea urma, cu ce mijloace de transport ai călători, ce instrumente de orientare în spațiu ai folosi.

VI. Asociază mijloacele de transport și instrumentele de orientare identificate la exercițiul I.2, cu imaginile de mai jos. Scrie sub fiecare imagine, denumirea corectă.

VII. Scrie, pentru fiecare din imaginile de la exercițiul VI, câte un avantaj în domeniul cunoașterii spațiului geografic.

Lecția 2. Marile descoperiri ale europenilor (I). Drumuri și teritorii

Rezolvă și REȚINE!

I. Selectează cauzele marilor descoperiri geografice:

nevoia de a găsi aliați
împotriva creștinilor

nevoia de aur pentru
a susține economia

cererea pentru mirodenii și
produse prețioase a crescut

dorința de a răspândi
credința creștină

dorința de a
descoperi America

dorința de a răspândi
credința musulmană

dorința de cunoaștere

cererea pentru mirodenii și
produse prețioase a scăzut

nevoia de a găsi aliați
împotriva musulmanilor

II. Completează axa cronologică de mai jos, prin metoda drag&drop cu principalele călătorii și descoperiri de teritorii, menționate în casetele de mai jos.

descoperirea
țărmului
nord-estic al
Americii

descoperirea
drumului
spre India
pe apă

explorarea
teritoriului
Canadei
de azi

a doua
expediție
maritimă în
jurul lumii

descoperirea
extremității
sudice
a Africii

prima
expediție
maritimă în
jurul lumii

descoperirea
Americii

1488

1492

1497

1498

1519-
1522

1534

1577-
1580

III. Asociază călătoriile și descoperirile menționate în exercițiul anterior, cu exploratorii care le-au făcut, menționați în tabelul de mai jos:

Vasco Da Gama	
John Cabot	
Francis Drake	
Jacques Cartier	
Bartolomeo Diaz	
Cristofor Columb	
Fernando Magellan	

IV. Stabilește valoarea de adevăr a următoarelor afirmații:

A F

- Inițiatorii marilor descoperiri geografice au fost Spania și Portugalia.
- Numele cu care europenii au desemnat teritoriile de dincolo de Oceanul Atlantic este *Lumea Veche*.
- Instrumentul pentru observarea astrilor cerești se numește telescop.

☐	☐
☐	☐
☐	☐

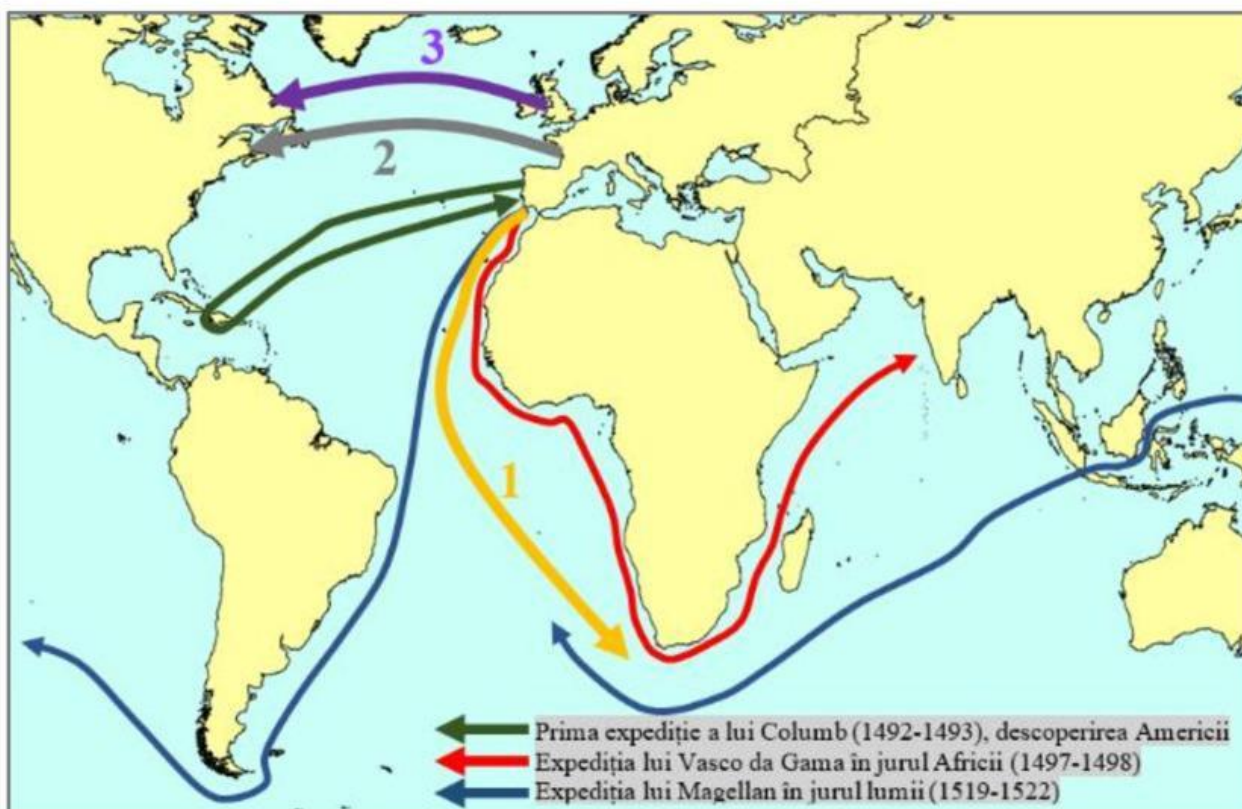
V. Privește harta de mai jos și răspunde la întrebări:

- Asociază, prin linii, fiecare expediție geografică prezentată pe hartă cu consecința corectă.

prima expediție a lui Columb	înconjurul lumii
expediția lui Vasco da Gama	descoperirea Americii
expediția lui Fernando Magellan	înconjurul Africii

- Traseul indicat, pe hartă, cu cifra **1**, corespunde călătoriei lui Bartolomeo care a descoperit extremitatea sudică a Africii.
- Traseul marcat cu cifra **2** corespunde expediției conduse de francezul Jacques
- Cifra 3 indică ruta maritimă urmată de John
- Scrie, pe hartă, numele continentelor și oceanelor cunoscute.

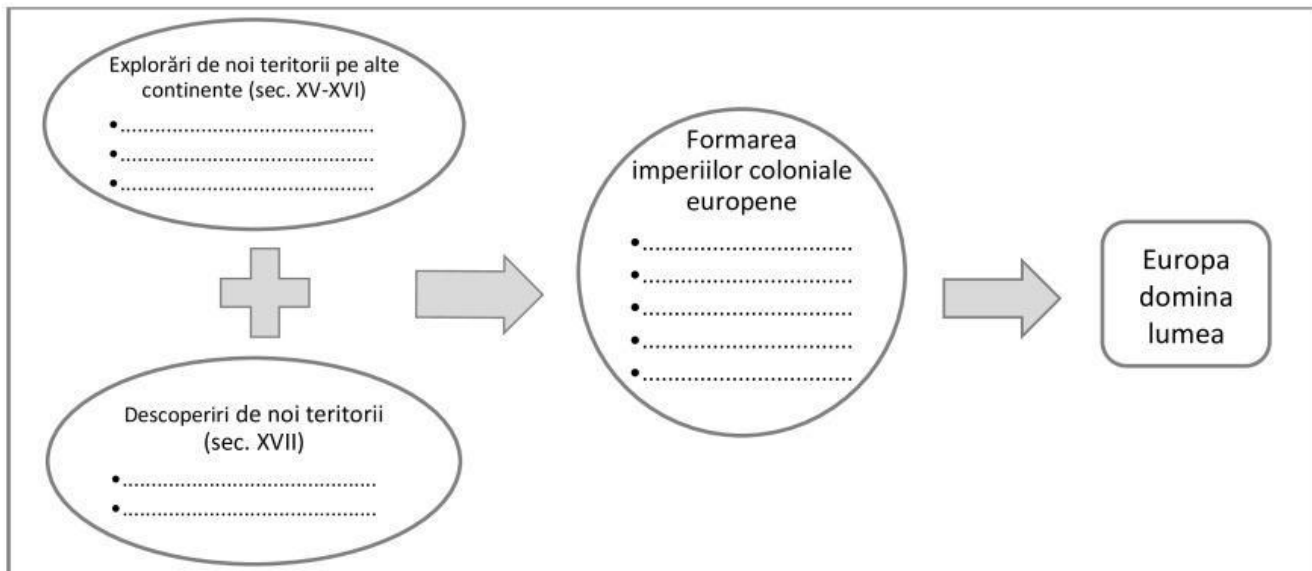
VI. Găsește și încercuiește numele a șase exploratori dintre cei menționați la exercițiul III.

D	D	G	R	Q	X	J	A	C	Y	A	S	B	C	F
B	V	A	B	K	P	A	T	J	B	S	F	T	R	A
M	G	K	A	C	M	C	B	O	Y	Y	R	W	I	S
V	K	F	R	R	G	Q	P	H	G	S	A	T	S	B
O	N	V	T	D	L	U	A	N	N	G	N	I	T	A
A	C	A	O	N	T	E	H	C	E	U	C	A	O	X
U	U	S	L	F	Y	S	S	A	O	V	I	N	F	K
H	U	C	O	J	Y	C	X	B	Y	C	S	W	O	P
Y	W	O	M	D	D	A	B	O	G	X	D	U	R	V
W	X	D	E	G	A	R	G	T	D	I	R	Q	C	N
Z	B	A	O	L	A	T	K	N	Z	V	A	P	O	M
A	M	G	D	U	I	I	D	I	D	S	K	S	L	A
E	N	A	I	J	V	E	O	M	C	U	E	D	U	U
L	D	M	A	G	Y	R	E	W	D	S	Z	C	M	F
R	J	A	Z	L	S	J	Z	I	T	G	X	G	B	Y

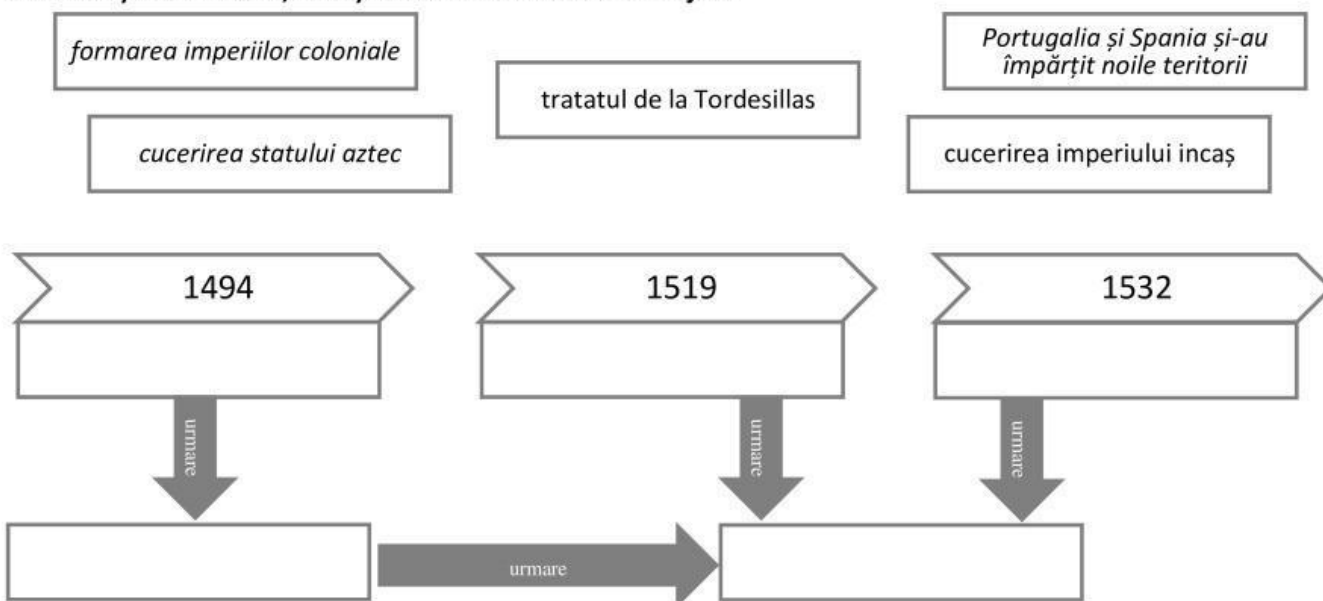
Lecția 3. Marile descoperiri ale europenilor (II). Consecințe asupra vieții oamenilor

Rezolvă și REȚINE!

I. Completează, cu ajutorul Manualului, schema de mai jos cu termenii potriviți, în ordine alfabetică:

II. Completează axa cronologică alăturată, prin metoda drag&drop, cu evenimentele istorice și consecințele acestora, menționate în casetele de mai jos:

III. Completează afirmațiile de mai jos cu informația corectă:

- Spaniolii care au cucerit teritorii în secolele XV-XVII, au fost numiți
- Ansamblul teritoriilor stăpânite de un stat european pe alte continente, formează
- Populațiile locale, băștinașe, întâlnite de europeni în expedițiile lor se mai numesc
- Civilizațiile create de azteci, mayași și incași înainte de cucerirea europeană se numesc

IV. Ordonează următoarele acțiuni desfășurate de europeni în Lumea Nouă, din momentul descoperirii și până la formarea imperiilor coloniale: *cucerire, organizare, explorare, ocupare*.

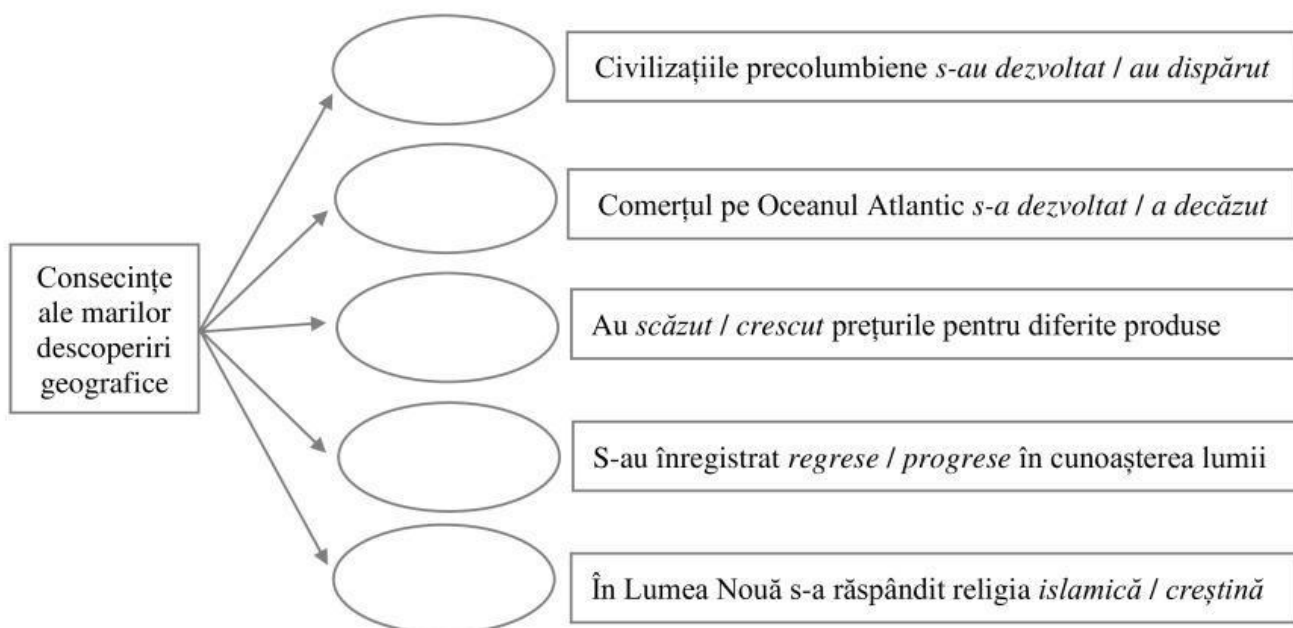
1.

2.

3.

4.

V. Analizează graficul de mai jos și completează spațiile libere cu principalele consecințe ale marilor descoperiri geografice: *economice, culturale, religioase, științifice și comerciale*. Încercuiește varianta corectă din perechile de termeni de la fiecare consecință de mai jos, astfel încât să obții o afirmație adevărată.

VI. Selectează (✓), din lista de mai jos, plantele și animalele pe care europenii le-au adus din America în Europa.

☐ Cacao	☐ Ardei	☐ Arahide
☐ Porumb	☐ Tomate	☐ Vite
☐ Grâu	☐ Porci	☐ Tutun
☐ Cai	☐ Cartofi	☐ Curcani

VII. Citește, cu atenție, textul de mai jos:

„Imperiul Incaș a fost cel mai mare imperiu din America precolumbiană. S-a ridicat pe înălțimile din Peru în jurul anului 1200. Între 1438 și 1533 incașii au reușit prin cuceriri și asimilări să încorporeze o mare parte din vestul Americii de Sud, având centrul în jurul Anzilor și a inclus o mare parte din teritoriul ocupat în prezent de Ecuador, Peru, Bolivia, Argentina și Chile. În 1533, Atahualpa, ultimul împărat incaș (numit Sapa Inca) a fost omorât la ordinul conchistadorului Francisco Pizarro, marcându-se astfel începutul dominației spaniole.”

Pornind de la acest text, răspunde la următoarele întrebări:

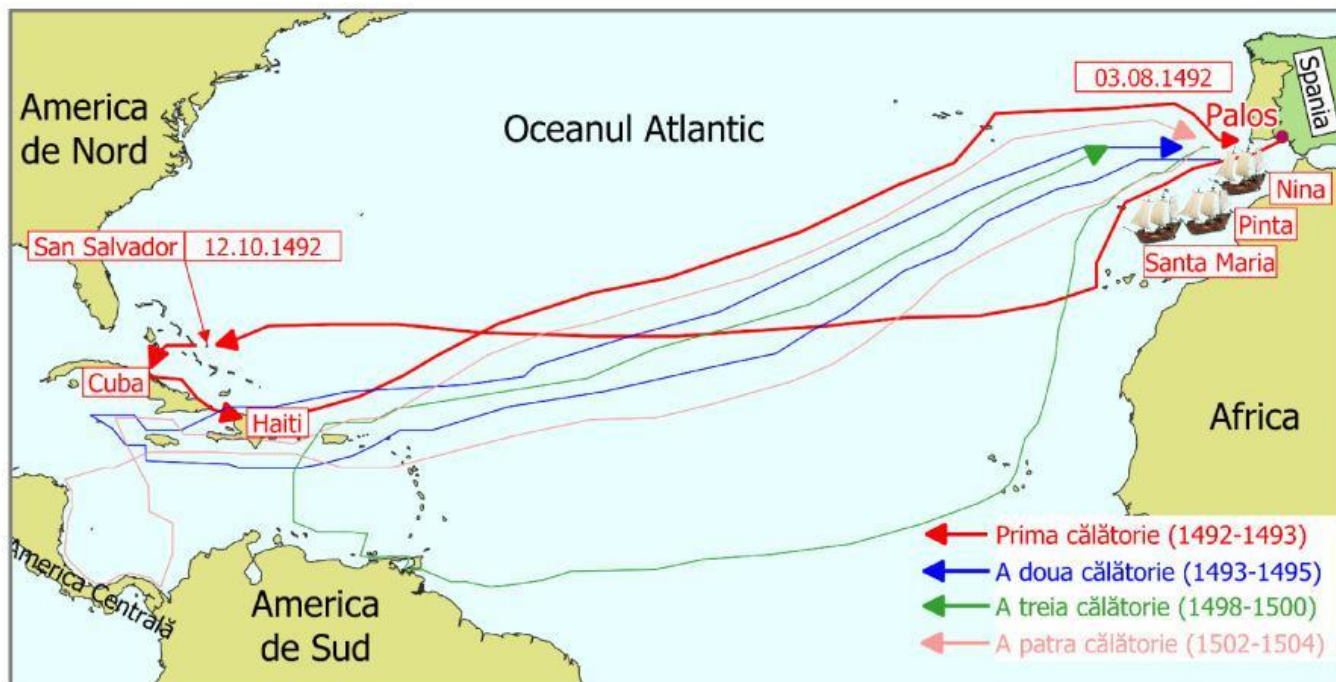
- Numește civilizația precolumbiană la care face referire textul.
Civilizația
- Precizează secolele în care poporul menționat a reușit să construiască un imperiu, precum și spațiul istoric în care s-a construit acesta.
Secolele: -   Spațiul istoric:
- Numește împăratul la care face referire textul.
- Menționează numele conchistadorului la care face referire textul, selectează o acțiune a acestuia, precum și o consecință a acestei acțiuni.
Numele:
Acțiune:
Consecință.

Lecția 4. Cristofor Columb și Fernando Magellan – *studiu de caz - opțional*

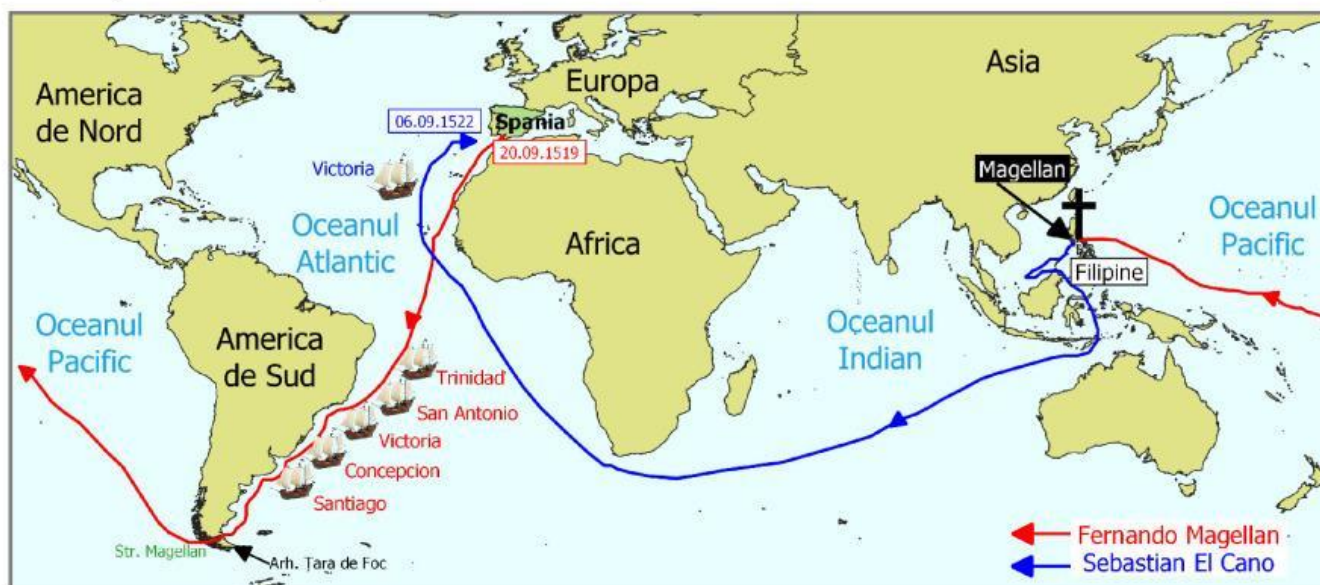
Rezolvă și REȚINE!

I. Observă cu atenție harta de mai jos ce prezintă călătoriile lui Cristofor Columb. Cu ajutorul hărții și a informațiilor din manual, rezolvă sarcinile de lucru:

1. Numește țara din care a pornit Columb în călătoriile sale.
2. Selectează scopul călătoriilor lui Columb.
3. Numește data, portul de unde a pornit, și numărul de corăbii folosite de Columb în prima lui călătorie.
Data: Portul: Numărul de corăbii:
4. Precizează primul teritoriu din Lumea Nouă descoperit de Columb, și data la care a fost descoperit.
Teritoriul: Data:
5. Numește, în ordine alfabetică, alte două teritorii descoperite de Columb în prima călătorie.
6. Scrie numărul de călătorii efectuate de Columb în Lumea Nouă.
7. Scrie numele spațiului geografic descoperit de Columb în timpul celei de-a treia călătorii.
8. Scrie secolul în care s-a desfășurat a patra călătorie.
9. Selectează consecința principală a călătoriilor lui Columb.
10. Selectează răspunsul care explică faptul că locuitorii teritoriilor explorate de Columb au fost numiți indieni.
11. Selectează răspunsul care explică faptul că noul teritoriu descoperit de Columb nu a fost numit după numele lui, Columbia, ci a primit numele America.

II. Observă cu atenție harta de mai jos ce prezintă expediția lui Fernando Magellan. Cu ajutorul hărții și a informațiilor din manual, rezolvă sarcinile de lucru:

1. Numește statul care a inițiat expediția lui Magellan.
2. Scrie numele arhipelagului și strâmtorii descoperite de Magellan după traversarea Oceanului Atlantic.
Arhipelagul: _____ Strâmtoarea: _____
3. Menționează oceanul căruia Magellan i-a dat numele, fiind primul european care l-a străbătut.
4. Selectează evenimentul desfășurat în Filipine.
5. Numește conducătorul expediției după evenimentul din Filipine.
6. Scrie durata în ani a expediției lui Magellan.
7. Scrie numărul corăbiilor cu care a început Magellan expediția și numele corăbiilor care au reușit să ajungă înapoi acasă, în ordine alfabetică.
Numărul: _____ Numele: _____
8. Selectează o consecință a expediției lui Magellan.

Lecția 5. Lumea Nouă: cunoaștere, misionarism și exploatare – studiu de caz

Rezolvă și REȚINE!

I. Completează afirmațiile următoare cu informația corectă:

- Locuitorii de pe continentul America au mai fost numiți

A	E	I	I	E	I					
13	19	9	15	10	23	16	10	9	23	10
- Populațiile precolumbiene au construit civilizații agrare bazate pe cultura

O	U	U	U	I					
5	26	15	14	19	17	14	22	14	10
- Cele mai importante civilizații descoperite de europeni în America au fost create de

A	A	I			
19	13	25	13	3	10

 care ocupau Peninsula Yucatan,

A	E	I			
13	4	11	9	12	10

 întemeietorii orașului Tenochtitlan și

I	A	I			
10	23	12	13	3	10

 care au format un imperiu vast ce se întindea pe coasta de vest a Americii de Sud.
- După cucerirea europeană, populațiile indigene au fost convertite la

E	I	I							
12	15	9	3	11	10	23	10	3	19
- Noua religie a fost răspândită de reprezentanți ai Bisericii numiți

I	I	O	A	I				
19	10	3	10	26	23	13	15	10
- În America,

A	I	O	I	I				
3	5	13	23	10	26	22	10	10

 și portughezii au instaurat un regim de

E	O	A	A	E					
9	18	5	22	26	13	11	13	15	9

 a localnicilor, care au fost obligați să muncească pe

A	A	I	I					
5	22	13	23	11	13	11	10	10

 întinse de cafea și trestie de zahăr, stăpânite de coloniștii europeni și în mine de aur și argint.
- Datorită condițiilor foarte grele de viață, numărul locuitorilor a scăzut foarte mult astfel că coloniștii europeni au adus

A	I				
3	12	22	13	6	10

 negri din Africa.

II. Completează tabelul de mai jos cu informațiile obținute în urma rezolvării exercițiului I.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
13				9				10						26						14					

III. Cu ajutorul informațiilor de la exercițiul II, identifică denumirea corectă pentru fiecare din imaginile de mai jos.

A U I U											I A								
19	13	12	24	14	5	10	12	12	24	14	5	10	15	13					
A	E	A	E	I	A	I													
13	3	9	4	13	15	9	10	23	12	13	3	12	24	10	2				
I U A A E A U																			
3	10	11	14	13	11	13	5	9	6	13	15	21	14	22					
U	U	I	U	E	A	E													
14	23	14	10	19	14	23	11	9	12	13	15	9							
U A O E O E I A																			
23	14	13	21	26	3	11	16	9	3	12	26	5	9	15	10	11	13		
I U E I A E A I O I																			
3	10	12	14	12	9	15	10	11	13	16	9	3	5	13	23	10	26	22	10

I	A	I	A	E	A						
5	10	15	13	19	10	16	13	16	9	22	13
I	E	I	A								
12	24	10	12	24	9	23	10	11	4	13	

I	A	I	A	A	E	A							
5	10	15	13	19	10	16	13	13	4	11	9	12	13
I			O	U	A								
16	10	23	12	24	26	14	22	13					
(	E	O		I	U	I	E	)					
15	9	12	26	23	3	11	10	11	14	10	15	9	
E			A	I		A	E						
12	9	22	19	13	10	19	13	15	9				
O	U	E				I							
19	26	23	14	19	9	23	11	16	10	23			
U	E												
22	14	19	9										